

Naktuinbouw op weg naar hét kennis- en expertisecentrum voor plantmateriaal

Nieuwe technologieën en innovaties volgen elkaar in rap tempo op. Alles moet sneller, efficiënter, beter, productiever en duurzamer. Hoe blijven we bij in een wereld van digitalisering, kunstmatige intelligentie, hogere landeneisen en meer bedreigingen van organismen? Naktuinbouw blijft in beweging en stelde in haar ambitie vast om in 2030 hét kennis- en expertisecentrum voor plantmateriaal te zijn.

Betrokkenheid bedrijfsleven

De voorlopers van Naktuinbouw ontstonden in de jaren dertig van de vorige eeuw. Het waren organisaties van en voor het bedrijfsleven. Ook na inwerkingtreding van de Zaai-zaad- en plantgoedwet bleef Naktuinbouw een organisatie met grote betrokkenheid van het bedrijfsleven. Bestuurlijk, maar ook operationeel. Die betrokkenheid en de samenwerking met bedrijven en overheid blijft naar verwachting groeien. Denk alleen maar aan de ontwikkeling van bedrijfs-erkenningen en het belang van data- en kennis-uitwisseling.

Naktuinbouw Next Level

In het meerjarenplan Next Level legt Naktuinbouw de focus op vier belangrijke thema’s: klantgerichtheid, slimmer werken, ontwikkeling menselijk kapitaal en technologische ontwikkelingen. Hiermee willen we doorlopend verbeteren en vernieuwen en onze klanten nog beter helpen. Dit door onze diensten telkens goed aan te laten aansluiten op de ontwikkelingen in het vak en op de klantwensen. Intern leggen we in de komende jaren meer verantwoordelijkheid bij onze medewerkers. En werken we met multidisciplinaire teams. Nieuwe (technologische) ontwikkelingen willen we omarmen en in ons werk gebruiken. Daar bovenop wil Naktuinbouw groeien tot internationaal erkend kennis- en expertisecentrum voor teeltmateriaal. Dit specifiek op de

v.l.n.r.: Jacq de Koning (Plantgezondheid en Testen & Analyses), Raoul Haegens (Identiteit & Rassenonderzoek), Peter van Nieuwkoop (Keuringen & Kwaliteitssystemen)

kennisdomeinen: Identiteit & Rassenonderzoek; Keuringen & Kwaliteitssystemen; Plantgezondheid en Testen & Analyses.

Kennis bundelen

Dit is een grote ambitie, maar hoe gaat Naktuinbouw dit waarmaken? We vragen het aan de domeinhoofden, die hier per 2024 verantwoordelijk voor zijn. Peter van Nieuwkoop: “De eerste stap naar het toonaangevende kennis- en expertisecentrum is het meer samenvoegen van kennis in verschillende kennisdomeinen. Ik krijg de verantwoordelijkheid over het domein Keuringen & Kwaliteitssystemen. De drie domeinen kun je niet los van elkaar zien. Ze liggen heel dicht bij elkaar en zijn nauw verbonden. De domein-

hoofden richten zich op beleid, strategie en relatiebeheer. Daarbij vinden we het heel belangrijk om aansluiting te hebben bij de sectoren. Luisteren wat daar speelt. Wat de bedrijven daarvan gaan merken is dat we nadrukkelijker op actuele thema’s gaan verkennen. Wat zijn de ontwikkelingen in het vak en wat kunnen wij daaraan bijdragen?”

Markttoegang

De thema’s rond de drie kennisdomeinen komen vanuit de missie van Naktuinbouw, zoals het zorgen voor markttoegang. Het gaat vanuit Kwaliteitssystemen vooral om normen. Hoe gaan we deze in de praktijk hanteren? Voor markttoegang zijn systemen nodig. Denk aan de ‘reguliere’

keuringssystemen maar ook aan certificeringsprogramma’s en andere bedrijfserkenningssystemen. Van Nieuwkoop: “Een andere vraag is hoe we de Naktuinbouw-gegevens in informatiestromen tussen ketenpartijen gaan digitaliseren. Ook daar gaan we ons nadrukkelijker mee bezighouden. Bij het inrichten van de programma’s en systemen kijken we naar de benodigde kwalificaties van bedrijven en onszelf. Wat eist de regelgeving, wat eisen wij? Denk aan de noodzaak tot afname in gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Maar ook ontwikkelingen van nieuwe wetgeving rond duurzaamheid. Wat betekent dit voor onze keuringssystemen en de gestelde eisen/normen? Een goed voorbeeld is het samen ontwikkelen van een hygiëneprotocol voor groenteplantenkwekers (zie pagina 23). Als de deelnemende bedrijven dit goed regelen, kunnen we de keuringsintensiteit verlagen. Onderling vertrouwen van deelnemers, handel en van de autoriteiten staat bij dergelijke nieuwe werkwijzen voorop. Het bedrijfsleven is er in elk geval aan toe.”

Wat komt er op ons af?

Jacq de Koning wordt domeinhoofd Plantgezondheid en Testen & Analyses. Bij het domein Gezondheid gaat het over welke bedreigingen van ziektes en plagen op ons afkomen. Nederland staat bekend om het wereldwijd leveren van hoogwaardig en gezond plantmateriaal. De Koning: “Dat willen we zo houden en dus moeten we goed weten welke ziekten en plagen een bedreiging vormen, nu, maar ook de komende jaren. Denk aan het uitzetten van voelspieten in verschillende delen van de wereld. Maar ook aan het direct al gezamenlijk opstellen van toetsprotocollen. Dat voorkomt dat landen eigen protocollen opstellen die we achteraf moeten afstemmen. Dit kan efficiënter en dus sneller.”

Weerbare sector

“Bij Gezondheid gaat het niet alleen om bedreigingen, maar het gaat ook om een gezonde sector”, zegt De Koning. “Een weerbare sector door goede samenwerking, resistente planten en biodiversiteit. Een systeem dat tegen veranderingen kan of het nou klimaat, een ziekte of iets anders is.” “Die samenwerkingen vinden we ook binnen het domein Identiteit heel belangrijk”, vult Raoul Haegens, domeinhoofd Identiteit & Rassenonderzoek, aan. “De ontwikkelingen in gebruik van moleculaire technieken in bijvoorbeeld Aziatische landen gaan snel. Door samen te werken kunnen we richting geven aan het onderzoek.”

> > >

Internationaal

Raoul Haegens gaat verder: “We werken in ons DUS-onderzoek vanuit CPVO-protocollen. Als we bijvoorbeeld het aantal voorgeschreven groeicycli willen terugbrengen van twee naar één jaar, dan is overeenstemming in de internationale gemeenschap nodig. Of denk aan het gebruik van merkers voor bijvoorbeeld aardappel. We zien dat zitten en gaan daarvoor intensiever discussies voeren met de andere onderzoekstations.”

Van Nieuwkoop vervolgt: “Veel meer dan nu komt de focus ook op hoe men de normen internationaal handhaaft. Zijn we daar voorloper in of zijn er onderdelen waarop we als Naktuinbouw of als Nederland naar een hoger niveau moeten? We zijn proactief en kijken vooruit. Daarom staan we internationaal zo goed op de kaart. Kortom: we bereiden ons voor op nieuwe regelgeving, nieuwe ziekten en plagen en veranderingen in het kwekersrecht.”

Kennis delen

De technologische kennis van Naktuinbouw is de basis. De Koning geeft aan: “Afhankelijk van wat de sector van ons vraagt, gaan we er wat mee doen. Altijd dus in afstemming. Daarvoor delen we onze kennis. We willen de hele sector goed van informatie voorzien maar ook de bedrijven specifiek. Want elk bedrijf is uniek. Kennis bij Naktuinbouw is niets nieuws, die bou-

wen we al jarenlang op. En delen we met onze achterban via trainingen en workshops, of bijvoorbeeld de unieke zeer gewaardeerde isolatencollectie die we hebben. “Ook binnen het domein van Identiteit is kennisdelen niet nieuw”, vertelt Haegens. We dragen bij aan veel internationale projecten, PVP-Toolbox en de internationale kwekersrechttraining (zie pag. 23). We trainen veel mensen in het buitenland over kwekersrechtssystemen. En dragen zo bij om in die landen de toegang tot hoogwaardig kweekmateriaal te bevorderen.”

Onafhankelijkheid

Data en informatie worden steeds belangrijker. Eén van de belangrijke punten de komende jaren is dan ook digitaliseren. Bedrijven gaan daar wat van merken. De ambitie is dat Naktuinbouw de bedrijven ondersteunt om meer zelf te doen. Daarmee krijgen ze beter grip op het proces en zijn dan minder afhankelijk.

“Een kracht van Naktuinbouw is dat we goede contacten met onze achterban hebben. Het is echter niet zo dat wij daarmee de vertegenwoordiger van de sector zijn. Essentieel voor de sector blijft dat Naktuinbouw met de verdieping van de kennisdomeinen haar onafhankelijkheid behoudt”, vertelt Haegens. Van Nieuwkoop: “Met de investering in kennisdomeinen willen we nog beter en sneller aanhaken bij ontwikkelingen in de sector.” ●